

בדרו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

בס"ד
פר' פקודי - החודש
גיליון ר"צ
שנה ו'
אדר תשפ"ה

אשרי יולדתו - יארצייט ב"ן להרבנית הצדקנית פעשא מרים ע"ה

(ג) הי' מייעץ לילודת שהגיע זמנה בשבת לנסוע לפני שבת לת"א אם אפשר כדי למנוע חילול שבת אם יצטרכו (ועי' מ"ב סימן ל סק"א).

(ד) התיר להשים בקבוק חם (שקורין ווארי"ם פלא"יש) בשבת לרגלים להתחמם (עי' מ"ב סי' שכ"ו סק"יט וכאן לב' הטעמים מותר).

(ט) אסור להסתכל בתמונות בשבת (וכן משמע בשבת קמ"ט אי' ודיוקנא עצמה אף בחול כו' משמע דבשבת יש גם איסור שטרי הדיוטות ועי' שו"ע סי' ש"ז סט"ו).

(טז) פ"א הביאו לו אוכל על סמך העירוב שבעיר ולא רצה לאכלו (ועי' מ"ב סי' ש"ח ס"א בבה"ל ד"ה אחת בשם הת"א).

(יז) הקפיד בביתו שלא ילכו עם התינוקות בעגלה ברחוב אפי' ביו"ט מפני מראית העין שהרבה אנשים אין מבחינין בין שבת ליו"ט (ועי' בב"ב כ"ג ב').

(יח) גם ביו"ט אכל סעודה שלישית ומלוה מלכה (ועי' טור או"ח סי' תקכ"ט בשם הרמב"ם).

(יט) קניידלא"ך אכל בפסח (וכמנהג הגר"א במעשה רב סי' קפ"ז ובכתר ראש סי' ק') אך צוה להכניסו לקדרה בשעה שהקדרה רותחת שיהי' חלוט (ועי' מ"ב סי' תנ"ח סק"ד וסימן תנ"ד ס"ק י"ג).

(כ) לשבת חזון החליף כל בגדיו חוץ מהפוזמקאות (וכמנהג שהובא במ"ב סימן תקנ"א בחזו"א סק"ו).

(כא) הי' אומר בבית שלא לתפור בגדים אפי' מבגדים ישנים (דהיינו לשגות כגון להאריך או לקצר) בין המצרים אבל לתקן בגדים ישגים התיר (ועי' סי' תקנ"א ס"ז ובמ"ב שם סקמ"ח ובשע"ת שם בשם עמודי שמים).

(כב) למינקת שאם לא תאכל אין לה להאכיל לתינוק התיר לאכל ביו"כ (ועי' בה"ל סי' תר"יז ד"ה עוברות) (ויש בזה פרטים, ולמעשה מובן שצריך שאלת חכם).

(כג) אין נשים חייבות לשמוע פרשת זכור (ודלא כתשו' בנין ציון החדשות סימן ח').

(כד) הקפיד מאד על הנקודות השחורות שעל התפוחי זהב ואשכליות שהם ביצי תולעי' והיו מסננין עבורו המיץ ששחטו מאשכליות ע"י בגד (ועי' רמ"א יו"ד סי' פ"ד סוף סעיף ו' ועי' בהקדמת סי' זכרון שאול ח"א).

(כה) שני בצים שנתבשלו ונמצא דם בא' מהן השני מותרת, אבל את הכלי צריך להכשיר אפי' היו ג' בצים ובא' הי' דם (וכן מבואר בחזו"א יו"ד סי' כ"ו).

(כו) פתחו הרבה בצים בכלי אי' והחלמונים היו שלמים ונמצא דם בא' יוציא כל החלמונים הכשרים וכל הנמשך עמהם מותר והשאר יזרוק (וכ"ה בחכמ"א כלל כ"ט סי' ו' ועי' יו"ד סי' ס"ו ס"ד).

(כז) נזהר מאד בגילוי (ועי' מעשה רב סי' צ"ה) והקפיד גם על טה"א ולב"ן מגולה ואמר שאם יש על החלב קרום שלם מלמעלה אין לחוש לגילוי שאלו הנחש הי' מנקר הי' ניכר בקרום.

(כח) אוכלין שתחת המטה אף שבביתו הקפידו שלא לאכול צוה ליתנם לעניים ואמר שאין לאבדם כיון שמדינא מותרים (עי' מ"ב סי' ד' סק"ד ובפ"ת יו"ד סי' קט"ז סק"ד ה' ובכתר ראש סי' פ').

(כט) הקפיד מאד שלא יעברו בין ב' נשים ושאשה לא תעבור בין ב' אנשים, ולאחת שאמרה שקשה לה ליזהר בזה אמר לה וכי לתוך

לע"נ הרבנית פעשא מרים בת ר' שמריהו יוסף אשת חבר לרשכבה"ג מרנא הקהילות יעקב זצוק"ל, נלב"ע ער"ה ניסן תשל"ג

נביא הנהגות והוראות ממרן החזון איש ששמע רבינו מאמו ע"ה והביא בסוף ספרו טעמא דקרא וזה לשון קדשו:

(א) לא הי' רוצה ללבוש בגדים מכובסים עד שעברו עליהם ח' ימים מהכביסה (כמ"ש בפסחים ק"י"ב ב') אך בשעת הדחק שלא היו לו אחרים לשבת הי' לובש.

(ב) כשיצא מביה"כ הי' נוטל ידיו בכלי.

(ג) עשה קרסים בצדי הט"ק תחת הידים שיוכלו לחבר צד זה לזה (אפשר שהוא משום חומרת הריטב"א לצאת בשבת כמ"ש בחזו"א או"ח סי' ג' ס"ק כ"ט).

(ד) מקום הנקב מדד ארבע וחצי צ"מ ושם צוה לעשות הגקב (וכ"ה בסי' שיעורין של תורה מאמו"ר שליט"א ועי' בקובץ אגרות ח"א סי' י').

(ה) בסוף ימיו צוה לעשות הט"ק שלו שיהי' בכל צד ששים צ"מ על ששים [וקצת יותר משום שמתכוין ע"י הכביסה] מלבד הנקב של בית הצואר אבל ממקום הכפתור החשיב בהשיעור (עי' מ"ב סי' ט"ז סק"ד ובחזו"א או"ח סימן ג' סק"ל).

(ו) הקפיד לתפור סביב הנקב בחוטין של מין אחר אבל אי"צ צבועים (עי' או"ח סי' ט"ו ס"ו ובחזו"א או"ח סי' ג' סק"ט).

(ז) הסדינים שהי' דרכו להתעטף בהם לפעמים ביום החמיר לעשות קרן אי' עגולה אבל לא הסדינים המוצעים על המטה (ועי' מ"ב סי' י"ח סק"ח וחזו"א או"ח סי' ג' סק"ו).

(ח) כשיצא לדרך אפי' למקום קרוב לקח עמו הטו"ת (וכ"כ במ"ב סי' ק"י סק"כ).

(ט) שרף הצפרנים (עי' מ"ב סימן ר"ס סק"ו).

(י) בביתו הקפיד שלא ישאירו כביסה תלויה על החבל מע"ש מפני מראית העין (אע"ג דמדינא מותר כמבואר באו"ח סי' ש"א סמ"ה ובמ"ב שם ס"ק קס"ז).

(יא) סדר עשיית טה"א בשבת, שפכו מים חמים לתוך כוס נגוב ומשם לכלי שני נגוב ומשם לכלי שלישי שבתוכו הי' הסעני"ס (עי' בחזו"א או"ח סוף סי' נ"ב, ושמעתי שחשש ג"כ לכלי שנותנין לתוכו מכלי ראשון ע"י ברזא שהקילוח מחברן וגם הוא נחשב ככ"ר ועי' שבת מ' ב' רש"י ד"ה בכלי שני, ומה שהקדימו הסעני"ס כמדומה לצאת ידי היערת דבש המובא בשה"צ סי' ש"ח אות ס"ה).

(יב) אין להוריד בשבת הפירורין והפסולת מהשלחן בידים ולא בכלי המיוחד לכך רק ע"י נייר או דבר אחר (עי' מ"ב סי' ש"ח ס"ק קט"ו. וכמדומה שאמר שכך נוהגין).

האש היית נכנסת (ועי' פסחים קי"א א' והוריות י"ג ב').

ל) לא הקפיד לתפור בגדים עליו בעודו לבוש (ועי' בברייתא דחופת אליהו רבה שנדפס בסוף ראשית חכמה שער ג' דקשה לפרנסה, ובמחזור ויטרי סוף מס' כלה אי' דקשה לשכחה אא"כ נותן קיסם לתוך פיו).

לא) כשיש ב' שמות לאדם אי' ונותנין לאחר על שמו רק שם אי' אין זה כלל השם הראשון דב' שמות הוא שם אי' ארוך (ועיין אה"ע סי' קכ"ט סל"ב וסי' ל"ח סל"ג) גם הי' מייעץ לא לתת שם משונה קצת כדי שלא יתבייש כשיגדל.

לב) חתן וחותנו אם יש לאחד שני שמות ולהשני שם אחד מהם אין זה נקרא כלל שמותיהן שוות אך אם בפי אנשים נקרא זה [שיש לו שני שמות] באותו שם בלבד שיש לאידך זה נקרא שמותיהן שוות (וכעין זה כתבו אחרונים ז"ל).

לג) ע"ד שידוך שאמה של המדוברת היתה חולת רוח זמן מה ונתרפאה אמר שאם זה קרה אחר שהולידה את הבת אין לחוש כלל.

לד) מותר לסרוק זקנו ופאותיו אע"ג שנתלשין שערות (כהחת"ס בפ"ת יו"ד סימן קפ"א סק"ג ודלא כרעק"א שהחמיר בזה).

לה) עיקר מעלת קדיש הוא דוקא כשהבן אומר ולא אחר (ועי' רמ"א יו"ד סי' שע"ו ס"ד).

לו) יעץ וזירז לקנות קרקע בא"י משום ישוב א"י וגם הוא בעצמו קנה קרקע (ועיין ב"ק פ' אי' ועי' רות זוטא פ"ד סי' ה'). לז) הי' מזהיר בביתו לא לשפוך משקה תרומה לתוך הכיור רק בחוץ ע"ג קרקע (כנראה חשש לבזיון תרומה ועי' בחזו"א דמאי סימן ט"ו סק"א ד"ה וע"ד ועי' בקונטרס סדר הפרשת תרו"מ).

לח) כשהביאו דבר החייב במעשר הי' מצוה לעשר מיד שלא להשהות דבר שאינו מתוקן בביתו (ועי' נדה ט"ו ב' וברמב"ם פ"י ממעשר ה"י ובתוס' קדושין כ"ו ב' ד"ה מעשה ובי"מ י"א א' ד"ה עישור ובר"ש מע"ש פ"ה מ"ט).

לט) הי' נוהג כשהי' שולח לאי' ב' גי' פעמים ולא מצאוהו לא הי' שולח יותר (ועי' חולין צ"ה ב' ופ"א נתנו לו לאכול ונכנסו אנשים והפריעו כמה פעמים ושוב לא רצה לאכלו ואמר כנראה שא"צ לאכלו ואח"כ נודע שהכניסו שם ירק אי' ששכחו

לעשרו ואמרה לי אמי מורתי הכ"מ שכמה פעמים קרו לו דברים כאלו ועי' חולין ה' ב' השתא בהמתן וכו').

כמה דברים ששמע ממנה הר"ר אברהם הורביץ שליט"א (ורוב הדברים ידועים גם לי ממרן זצ"ל).

מ) כשנתנו מלח בתבשיל בשבת אפי' קר אמר שלא לערבב (כנראה חשש משום לישה ואפשר משום חשש דעה ראשונה במ"ב סי' ש"כ סקל"ד).

מא) כששפכו את הסעני"ס בשבת מהכלי שיש בו מסנת לא דקדקו אם הוא הקצת האחרון ומרן לא הזהיר על כך (ועיין בחזו"א או"ח סי' נ"ג ד"ה מן האמור).

מב) מרן לא הי' ניחא לי' שילכו בין המצרים לחפש דירה חדשה. מג) התיר לה להגיד תהלים בתשעה באב (כדעת המתירין במ"ב סי' תקנ"ד סק"ז).

מד) כל אוכל הי' מסתכל לפני האכילה אם אין בה נמלים ותולעים ומה"ט לא רצה לאכל או לשתות בחשך (וכ"ה במעש"ר סי' צ"ד ובחכמ"א כלל ל"ח סי' ב').

מה) כשאכל ביצה מבושלת קשה לא בדקה (וכ"ה ביו"ד סי' ס"ו ס"ח).

מו) ביצה שיש בה שאלת דם אין להחמיר ולזורקה משום איבוד אוכלין רק שיש לברר אם מותרת אם לאו.

מז) החמיר בגילוי אף אם הי' מגולה משהו זמן, גם אמר שאף בעוד על האש צריך לכסות עד שיעלה הבל (ועי' רמב"ם פרק י"א מרוצח ה"ח והי"א).

מח) כלי אמאייל אי"א להגעילם (ועיין או"ח סימן תנ"א סכ"ד). מט) לפסח הי' ניחא לי' יותר בכלי אמאייל מכלי אלומיניום והכלי אמאייל היה לבן (ועי' רמ"א סימן תנ"א סכ"ד). ובשנים האחרונות לא רצה להשתמש גם כל השנה בכלי אלומיניום שצריכין הכשר (ועי' בחזו"א יו"ד סוף סי' מ"ד שהתיר להגעיל אבל לעצמו החמיר).

מתוך קונטרס דקדוקי מצוות:

סיפר רבינו שהי' בביתם מיטה שעמדה סמוך למדפי ספרים, ואמר החזו"א לאמו **שיזהרו לא לישון עם הגב לצד הספרים**, (ארחות רבינו ח"ג עמ' קס"ג). והוסיף רבינו שזה דווקא אם שוכב בצד הקיר הסמוך לספרים, אבל אם שוכב בקיר שכנגד אין קפיידא בכך, שאי"ז ניכר כמי שמפנה את גבו לספרים.

שו"ת מרביה"ק זצוק"ל בדיני פסח

אדם שאין לו חוש טעם אי חייב באכילת מרור

שאלה: ראיתי בשו"ת תנובות שדי (פסח, סי' ח') דכ' דאדם שאין לו חוש טעם לא יברך על אכילת מרור, וכתב דלולי דמסתפי היה אומר שאין ענין שיאכל כלל מרור, מה דעת מו"ר שליט"א בזה. תשובה: **בודאי חייב**.

בקבוק חדש לתינוק בפסח

שאלתי למו"ר זצוק"ל אודות תינוק ששכחו לקנות לו בקבוק חדש לפסח אם מותר להשתמש בבקבוק שמשתמשים בו כל השנה בתערובות חמץ.

ושאלני מו"ר זצוק"ל (אם) הבקבוק מזכוכית, ואמרתי שמפלסטיק ואמר לי דאינו יודע אם בולע, וכמדומה שגם אמר על הגעלה שאינו יודע אם יועיל לו. ועי' בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני פסח (סימן ק"כ) דהבאנו נמי דשאלנו ממו"ר זצוק"ל אי מהני הגעלה לכלי פלסטיק ואמר לן דלא, ע"ש. [פתחי חיים]

למכור קטניות לבן ספרד

שאלה: אם מותר לבעל מכולת מבני אשכנז למכור קטניות בפסח לבן ספרד הנוהג היתר באכילתן. תשובה: **אין ראוי**.

חריכת מצה שבורה בצידה לאחשובי כשלימה

א. יש פעמים שנשבר חתיכת מצה מהצד ושמעתי שיש אומרים שמותר לשרוף בצד השבירה ואז תחשב המצה לשלימה ואפשר לעשות בה לחם משנה, האם באמת מועיל מה ששורפים בצד השבירה כדי שתחשב המצה לשלימה. תשובה: **יש דעות בזה**.

ב. באם זה מותר, האם מותר לעשות את זה ביו"ט דאולי זה "מתקן מנא".

תשובה: **אין לעשות זה ביו"ט**.

- לעילוי נשמת הגה"צ רבי נחמן הכהן בן רבי משה צבי הכהן פלונצ'ק זצ"ל מר"י סלבודקה

- לרפואת נכדו ונאמן ביתו של רביה"ק מרן זצוק"ל - הרה"ג רבי אריה ליב בן חנה קניבסקי שליט"א

יו"ל ע"י מכון "דרך אמונה" בקול ובכתב - קו דרך אמונה: 0799-211-666 לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון מובא מידי שבוע במסגרת חוברת אוצר הפרשה, גליונות מרבתינו זצוק"ל ושליט"א ניתן לקבלו במייל - a169258235@gmail.com

נא טלו שותפות בזיכוי הרבים - לתרומות והנצחות לזכות ולע"ג ניתן לפנות למייל אוצר הפרשה, וכן במספר - 055-760-0055